

PROBLEMA NR. 1

(a)

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
C	L	A	D	J	E	F	B	G	H	K	I

(b)

13. masbah = **piscină**
 14. maksuur = **spart**
 15. saakin = **locuitor**
 16. qatafa = **a secera**
 17. daakhil = **intrus** (musafir etc.)

(c)

- M. scriitor = **kaatib**
 N. pâine = **khibaaaz**
 O. a înota = **sabaha**
 P. locuit = **maskuun**
 Q. secerător = **qaatif**
 R. a acoperi = **lahafa**
 S. birou = **maktab**

Reguli:

1. Rădăcini verbale trilaterale

- a. L-H-F = a acoperi
 b. K-T-B = a scrie
 c. KH-B-Z = a coace
 d. D-KH-L = a intra
 e. K-S-R = a sparge
 f. Q-T-F = a secera
 g. S-B-H = a înota
 h. S-K-N = a locui

2. Transfixe:

- a. infinitiv = CaCaCa
 b. participiu = maCCuuC
 c. agent = CaaCiC
 d. locul acțiunii = maCCaC
 e. obiectul rezultat = CiCaaC

PROBLEMA NR. 2

(a)

Cuvintele înlocuibile sunt: **k'ohk, hohk'**;
 Cuvântul X, cu care sunt înlocuite este: **t'ol**.

(b)

- A. lajuneb = **10**
 B. waklajuneb xcha'winik = **36**
 C. chaneb = **4**
 D. oxlajuneb = **15**

(c)

- E. 17 pietre = **juklajuneb t'ol ton**
 F. 9 fire (de sârmă) = **baluneb k'ahs c'ahan tak'in**
 G. 38 perechi de pantaloni = **waxaklajuneb xcha'winik sahk' wesil**
 H. 21 mango = **jun xcha'winik k'ohk manko**
 I. 5 cartofi dulci = i. **jo'eb hohk' cahal ciin**
 ii. **jo'eb t'ol cahal ciin**

Reguli:

- Tzeltal folosește **baza numerică 20**.
- Structurile sunt alcătuite astfel: **numeral + clasificatori + substantiv**
- Clasificatori:
  - o **t’ol**: obiecte globulare
  - o **k’ahs**: obiecte lungi
  - o **k’ohk**: fructe dulci
  - o **hohk’**: plante, legume etc. care cresc subteran
  - o **sahk**: materiale / haine
- Cuvinte unice pentru 2-10 au sufixul **-eb**
- Numerele de la 13 la 19 se formează din cuvintele pentru 3-9, adăugând cuvântul pentru 10 (**-lajuneb**)
- 20 = tab (formă neregulată, nu este prezentă în problemă)
- X **xcha’winik** = 20 + X

PROBLEMA NR. 3

(a) A = **Wadoy**
B = **Gudu**
C = **Aalkaalja**
D = **Elkin**
E = **Paddy**

F = **Patsy**
G = **Dawarra**
H = **Vinka**
I = **Muru**
J = **Jinkurn**

(b) Cuvântul cu două sensuri: **irraaya**;
Cele două sensuri: **tată, fiu (vorbitor: M)**.

(c) (1) *Maurice*
(2) *Jinkurn*
(3) *Muru, Anna*
(4) *Dawarra*
(5) *Elkin*

(6) *Aalkaalja*
(7) **ngawmalenya**
(8) **ngawaaya**
(9) **ngawmaleya**
(10) **ibaanya**

Regulă: - Termenii de rudenie folosiți pentru bărbați conțin sufixul **-ya**.
- Cei folosiți pentru femei conțin sufixul **-nya**.

Vocabular:

irraya = tată + fiu (vorbitor M)
mangkaanya = soție
kulaaya = soț
karraanya = mamă
bamaraanya = fiică (vorbitor M)
ibaaya = fiu (vorbitor F)

ibaanya = fiică (vorbitor F)
ngawaaya = frate mai mare
ngawaanya = soră mai mare
ngawmaleya = frate mai mic
ngawmalenya = soră mai mică